

Maria, Regina României

Povestea vieții mele

Volumul 1

Traducere din limba engleză de Bianca Savu

Prefață de Camelia Csiki

Editura For You
București

Portret al prințesei Maria de Edinburgh,
de John Everett Millais, 1882, English Royal Academy

Capitolul 1

Eastwell Park

M-am născut în Eastwell, Kent, în 1875. Un conac gri, într-un frumos și imens parc englezesc: păduri, întinderi de iarbă, orizonturi largi care se unduiau în aer, nu grandios ori auster, ci frumos, liniștit, nobil – o casă englezească.

Eram cel de-al doilea copil al familiei mele. Primul era un băiat și a fost numit Alfred, după tatăl meu, care era cel de-al doilea fiu al Reginei Victoria și ofițer în Marina Britanică.

Mama a fost încântată să aibă o fetiță, spunea că preferă fetele băieților, și mi-a spus Marie, care era atât numele ei, cât și al mamei sale. Își iubea mama și o venera din tot sufletul.

În 1873, Marie Alexandrovna, singura fiică a Țarului Alexandru al II-lea al Rusiei, s-a căsătorit cu Alfred, Duce de Edinburgh, și a venit din îndepărtata Rusie pentru a trăi în Anglia.

Cei mai mulți și-ar imagina că fuseseră un mare noroc și o mare fericire să vină din Rusia în Anglia. Însă mama mea își iubea cu ardoare țara natală și nu s-a simțit niciodată pe deplin fericită în Anglia, deși avea mulți prieteni dragi acolo. Noi, copiii ei, pe de altă parte, născuți în Anglia, iubeam țara profund și ne-am agățat cu toată inima de acea dragoste de-a lungul vieții noastre și a fost trist să descopăr, mai târziu, că mama n-a simțit niciodată în inima ei că Anglia îi era casă, căminul căminelor, pe care să-l iubești cu pasiune.

Aceasta este una dintre mâhnirile mamelor „exportate“, sau ar fi mai potrivit să spun „importate“; atunci când propriii lor copii devin, la rândul lor, patrioți înflăcărați, ei nu-și dau niciodată seama de felul în care și mamele lor rămân atașate de țările natale. În mintea lor, mamele le aparțin lor și țărilor în care ei s-au născut și nu-și pot imagina o altă dragoste în inima părinților lor. Unele lucruri rămân întotdeauna dificil de înțeles, iar generațiile ar trebui să arate mai multă milă unele față de altele, atât părinții către copii, cât și copiii către părinți, căci cine își poate închipui adâncimile, tânjirile, chinurile și dezamăgirile inimii omenești? Iar mamele ar trebui să nu-și imagineze că-și pot sădi propriile idealuri, iubiri și pasiuni în sufletul celor cărora le-au dat naștere.

Vremuri, circumstanțe, mediu, influențe, toate își au rolul lor în ceea ce-i face pe copii diferiți de părinții lor; mai mult, o mamă uită adeseori, atunci când copilul său o uimește sau o dezamăgește, că nu este doar contribuția ei acolo. Întotdeauna sunt două șuvoaie de sânge care curg în copil, două lungi șiruri de strămoși (iluștri sau nu, asta nu are nicio importanță), care au contribuția lor fundamentală în constituirea copilului pe care fiecare mamă îl consideră a fi al ei, căci nu l-a purtat ea oare nouă luni și apoi, prin propria ei agonie, i-a dat viață?

Părinții mei au mai avut trei fiice: Victoria Melita, născută în Malta în 1876, Alexandra Victoria, născută doi ani mai târziu la Coburg, și ultima dintre toți, Beatrice, născută, la fel ca mine, la Eastwell, în 1883, mezina familiei, care a știut cum să-și afirme această poziție de invidiat.

Copilăria noastră a fost una fericită, lipsită de griji, copilărie a unor copii bogați, sănătoși, feriți de loviturile și de realitățile crude ale vieții.

Mama noastră a avut în viața noastră un rol mai important decât tatăl nostru; el ne era un pic străin, un străin mai degrabă extraordinar, care arăta deosebit de bine, ars de soare, cu ochii albaștri, și parcă îmi amintesc că avea părul aproape negru, deși

în portretele sale de mai târziu am remarcat că părul îi era mai deschis decât îmi părea în ochii de copil.

Să-l fi venerat? Poate puțin, era oricum minunat, iar zilele în care ne acorda atenție erau însemnate cu roșu în calendar, însă Mama era marea realitate a vieții noastre.

Mama aranja lucrurile, la Mama mergeam când aveam nevoie, Mama era cea care venea să ne sărute de noapte bună, cea care ne scotea la plimbare sau cu mașina. Mama ne certa ori ne lauda, ea ne spunea ce anume trebuia să facem sau să nu facem.

Mama ne iubea înflăcărat. Întreaga ei viață era dedicată copiilor, noi eram interesul suprem și central al existenței sale, însă avea propriile idei despre educație și niciodată nu a permis un amestec între generații; niciodată nu ne-a fost camarad sau tovarăș, dar a fost întotdeauna foarte clar părintele, cel care reprezenta atât autoritatea, cât și dragostea, suverana care-și guverna căminul, cea care ținea sceptrul și care îți spunea că puterea asupra binelui și asupra răului era la ea.

Tata, „Papa“, era navigator; era sportiv, un bun trăgător cu arma și, precum tuturor nobililor englezi, îi plăcea sezonul de vânătoare, astfel că toamna mulți oameni, domni și doamne cu nume sonore și de multe naționalități, erau invitați la Eastwell Park.

În aceste dăți, înainte de a merge la culcare, noi, copiii, eram îmbrăcați în cele mai bune haine ale noastre și trimiși jos, în biblioteca mare, pentru a le ura noapte bună prietenilor părinților. Încă îmi amintesc senzația de a avea un păr bine pieptănat; aveam o cantitate considerabilă de ceea ce surorile mele numeau păr „galben“, în timp ce mie îmi plăcea să-l numesc „auriu“, de care bătrâna doică Pitcathly, o splendidă bătrână scoțiană, era extrem de mândră. Pieptănat, ieșea în evidență în toată splendoarea lui, căci într-adevăr Nana ne aranja, ne curăța și ne lustruia ca pe niște cai împodobiți, și încă simt în umeri mica răsucire pe care o făceam ca să prind cu coada ochiului propria-mi coamă strălucitoare. Însă bătrâna Nana o iubea cel mai mult pe sora Ducky – așa cum îi spuneam Victoriei Melita

în familie –, iar ea avea zuluflii ondulați pe care Nana îi răsucea pe deget cu ajutorul unei perii. Ducky era prietena mea cea mai dragă, amândouă eram de nedespărțit, chiar dacă foarte diferite la înfățișare și caracter.

Ducky avea tenul închis și, chiar dacă era cu un an mai mică decât mine, întotdeauna a fost mai înaltă și cel mai adesea era luată drept sora cea mare, lucru care ne enerva pe amândouă. Era mai serioasă decât mine și avea tendința de a se revolta atunci când era muștrată; iubea cu gelozie și era ceea ce bătrânii numeau „un copil dificil“.

Eu eram mai zâmbitoare, părul meu era auriu, luam lucrurile mai ușor decât Ducky și îmi făceam prieteni mult mai repede, însă Nana ținea cel mai mult la Ducky deoarece își închipuia că acel copil mai degrabă înflăcărat era adeseori neînțeleș – și poate că era.

Ducky și cu mine eram scrupulos de cinstite una față de cealaltă: întotdeauna respectam regulile și nu doream să avem reușite una fără cealaltă; nu puteam concepe o viață în care să nu trebuiască să stăm alături una de alta.

Mai târziu, mama ne-a spus că niciodată nu-i păsese de acele mari petreceri prilejuite de vânătoare: spunea că domniile se întorceau acasă somnoroși și nu erau în stare să țină o conversație după o zi lungă petrecută cu armele lor! În plus, niciodată nu i-a plăcut clima umedă de iarnă din Anglia.

Mama nu era interesată de sport, avea o cultură înaltă și îi plăcea să discute cu oameni inteligenți, interesanți, și-mi amintesc de uimirea mea aproape dureroasă atunci când, într-o zi, ne-a spus că prefera mult mai mult să discute cu diplomați și cu politicieni decât cu soldați, cu navigatori sau cu sportivi; lucrul acesta, copil fiind și mai târziu fată și tânără femeie, mi s-a părut de neînțeleș, căci eu și surorile mele aveam acea admirație specific feminină pentru uniforme și pentru bărbați puternici, bronzăți, care au activități în aer liber, chit că ar fi căscat seara după o lungă zi de practicare a sportului!

Însă aceste petreceri care pe mama o plictiseau nouă ne păreau foarte interesante și incitante. Îi catalogam imediat pe invitați

așa cum fac mereu copiii, în funcție de cât de mult ne plăceau ori displăceau. Desigur, felul în care arătau conta foarte mult, însă și modul în care ne tratau, deoarece unii adulți știau mai bine decât alții cum să se facă iubiți de către copii.

Eram, chiar și la cinci ani, o adevărată fiică a Evei, în pasiunea mea pentru haine frumoase; de fapt, frumusețea în orice formă a ei găsea în mine un adorator înflăcărat, aproape păgân.

La una dintre aceste petreceri cu ocazia vânătorii de la Eastwell îmi amintesc să o fi văzut pentru prima dată pe adorabila Prințesă de Wales. A coborât într-o zi la ora ceaiului într-o minunată rochie de catifea roșie cu trenă lungă și unduitoare. M-a uluit nespus, rămăsesem fără cuvinte, căzută în adorație, și vă puteți închipui încântarea mea atunci când această apariție îmbrăcată în catifea, care-și spunea Mătușa Alix, s-a oferit să urce în camera copiilor pentru a ne vedea făcând baie!

Stătea acolo, în splendidele ei veșminte purpurii, iar eu, fascinată, mă uitam la ea lung, peste burete, vrăjită, temându-mă că priveliștea încântătoare ar putea să se risipească brusc.

Eram întotdeauna mișcată într-un mod bizar de frumusețe. De orice formă de frumusețe, fie ea o femeie frumoasă, o floare, o casă ori un cal, sau un peisaj minunat ori tablou; de fiecare dată când mi se înfățișa frumosul, mă simțeam ca primind o plăcere dumnezeiască, un dar pe care El îmi dăduse voie să-l am, măcar cu ochii, dacă nu și cu mâinile. Iar bucuria mea era intensificată de facultatea pe care o aveam de a mă delecta cu frumusețea atât ca întreg, cât și în detaliu. Splendoarea unei vederi a mării ori a unui munte la orizont nu mă oprea de la a zări și de la a iubi cea mai modestă floare dintr-un șanț.

Această capacitate de a mă bucura de frumusețe ca întreg și în detaliu m-a urmat de-a lungul vieții. Linia, culoarea, forma și sunetele și mirosurile aparținând fiecărui tablou mi-au făcut viața extraordinar de bogată, și cu fiecare dintre aceste impresii de neuitat vine mereu acel sentiment de recunoștință pentru fiecare nouă frumusețe arătată sufletului meu.

Cuprins

Prefață	„O personalitate unică, de valoare universală“, de Camelia Csiki	7
---------	--	---

Cuvânt înainte		11
----------------	--	----

Partea I ✦ Copilăria

Capitolul 1	Eastwell Park	15
Capitolul 2	Osborne Cottage	43
Capitolul 3	Clarence House, Scoția și Rusia	71
Capitolul 4	Amintiri din Rusia	109
Capitolul 5	Malta	125
Capitolul 6	Alte amintiri din Malta	167

Partea a II-a ✦ Tinerețea

Capitolul 7	Anii de la Coburg	185
Capitolul 8	Educația la Coburg	203
Capitolul 9	Devonport-Berlin-Betrothal	243
Capitolul 10	Pregătiri de nuntă și noi relații	265
Capitolul 11	Carmen Sylva	297
Capitolul 12	Nunta	319